

СИМЕОН ЩЕРЕВ И АНТОНИ ДОНЧЕВ

ДЖАЗЪТ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКУСТВО

ТЕКСТ И СНИМКИ: ИВАН ИВАНОВ

С имената на тези знаменити наши джаз изпълнители са свързани много от най-важните и най-успешни моменти от историята на българския джаз. За възможността да ги чуем на живо в Прага и удоволствието да побеседвам с тях, след чудесния концерт, който Симеон Щерев и Антони Дончев изнесоха през месец юни, трябва да благодарим на Българския културен институт, който бе организатор на концерта.

Ще си спомните ли, кога за пръв път свирихте заедно?

С.Щ.- Преди повече от двадесет години
А.Д.- Може би дори двадесет и пет.

Това е било приблизително около годините, когато Антони Дончев спечели с дуото „Акустична версия“ една от големите световни джаз награди за млади таланти в Германия. Това изигра ли някаква роля за това, че Антони Дончев бе приет за член на ръководения от Симеон Щерев квартет „Фокус“?

С.Щ.- Не, защото Антони беше един изграден и много уважаван музикант още преди получаването на тази награда. Мисля си, че тогава вече беше и член на „Фокус“. Нашите пътища сигурно щяха да се срещнат рано или късно, защото един от принципите в джаза е, че всеки свири със всеки, още повече, че живеем в една малка страна като нашата.

Господин Щерев, продължавате ли да преподавате флейта в Естрадният отдел на Консерваторията?

С.Щ.- Да, преподавателската работа ми носи все още много голямо удовлетворение. А има ли нови джазови таланти сред учениците ви през последните години?

С.Щ.- Да, има. Непрекъснато се появяват много талантливи млади хора. Важното е да да ги насочим правилно, за да развият своите качества. Това е целият въпрос.

Може ли да споменете някои имена на ваши настоящи или бивши ученици с които се гордеете?

С.Щ.- Да, разбира се. Ето например братът на Антони – Георги Дончев, Стоян Янкулов, Веселин Веселинов Еко...

А.Д.- Аз също се смятам за твой ученик, макар и не съвсем директно.

С.Щ.- Да, но ти не си бил мой студент в Консерваторията. Между тромпетистите

трябва да спомена Михаил Йосифов. Кой още? Веселин Захариев! Също така много добри саксофонисти като Владко Кърпаров например, но повечето от тях сега учат в чужбина. Аз само съм написал над петнайсет препоръчителни писма до различни институции в Америка и Европа, за да ги приемат да учат там, и те сега се развиват много успешно.

А вие свирите ли често в чужбина?

А.Д.- Не мога да кажа, че много често или непрекъснато

С.Щ.- Непрекъснато не, но като се позамисля може би в чужбина свирим по-често, отколкото в България. В последните години това определено е така.

А каква е причината за това?

С.Щ.- Това е един сложен комплекс от причини, който е тема за един много дълъг

разговор, който ще навлезе в различни социални, политически а международни области. Трудно ми е да отговоря само с няколко думи.

Каква е ситуацията като цяло в българския джаз в момента. Имаше ли и при него спад през деведесетте години, както в други музикални жанрове?

С.Щ.- Не можем да говорим за спадове и други периоди в джаз-живота на страната ни, защото такъв на практика почти няма. Има отделни изяви или канят от чужбина известни скъпи имена, които се представят за джаз-изпълнители, но на практика те не са типично джазови.

А.Д.- За съжаление много от хората, които започнаха да се занимават с организацията на джаз-мероприятия и изяви у нас, не са истински джаз-фенове и по-скоро обръщат внимание на комерсиалната страна на

въпроса, отколкото на музикалната. Аз разбира се не казвам, че нещата трябва да са организирани така, че да не се търси възвращаемост, това не е редно. Но да се канят групи, които са много далеч от джаза и да се представят за такива също не е редно.

С.Щ.- Освен това има и нещо друго. На наши известни музиканти се предлага да свирят за някакви минимални или смешни хонорари като загривачи групи пред така наречените звезди от чужбина. Тук не става въпрос толкова за парите, колкото за оценката на таланта на българските музиканти, които години наред не се оценяват достатъчно. Затова аз лично отказвам предложения за подобен род участия или концерти.

Господин Щерев, Милчо Левиев с когото сте един от основателите на легендарната за българския джаз формация „Джаз Фокус`65“, е през последните години често в страната ни. Не сте ли мислили за обновяване на квартета в основната му формация?

С.Щ.- Не. Мислил съм по този въпрос. Дори преди години направихме заедно един юбилеен концерт по случай 30-годишнината от създаването на „Джаз Фокус`65“, на който се събра оригиналният състав. Скоро свирехме и на концерт в памет на Радой Ралин, който беше духовен баща и една от причините за създаването на „Джаз Фокус`65“, но това повече не може да се случи. Няма как да го направим.

Поради това, че е трудно да се съчетаят като време проектите на всички участващи музиканти, или по други причини?

С.Щ.- Оказа се, че активно свирещи музиканти сме само аз и Милчо. Теодоси Стайков е в чужбина и от пет, шест години не свири изобщо. Други колеги, които са свирили в групата като Пепи Славов също вече не се занимават с джаз, просто няма как да стане.

Имена като Симеон Щерев, Людмил Георгиев, Вили Казасян, Данчо Капитанов, или Петър Петров са вече повече от 40 години симптоматични за българ-

ския джаз. Какво е усещането да си един от доайените на жанра у нас?

С.Щ.- Тази дума доайен не е много на място във връзка с джаза. Това, че един музикант е остарял повече от другите няма толкова значение. В джаза тези неща не са толкова важни, това е по скоро термин от областа на дипломатията. Знам, че в България се изоползва и то доста често, но ние сме майстори да измисляме какви ли не глупости. Излиза така, че като си доайен, едва ли не си най-добрият или, че трябва да свириш по-различно от другите. Няма такова нещо.

Добре, ще задам въпроса по друг начин. Какво е усещането да свириш джаз повече от 40 години?

С.Щ.- Усещането е, че колкото повече свириш, толкова повече изпитваш удоволствие от това, че се занимаваш с музика, особено с джаз. Човек дори да му е омръзнало понякога, от пресвирване, или от друго, когато вземе инструмента в ръка и засвири, му става отново приятно и изпитва удоволствие. Джазът е изключително изкуство, което се създава в момента на изпълнение, дава възможност за импровизации и изненади и в това е неговата красота.

Свирили сте с чешки джаз-музиканти в миналото, поддържате ли някакви връзки?

С.Щ.- Аз съм свирил с много чешки музиканти, може да се каже, че с всички от най-известните, но не поддържам контакти с никого.

А.Д.- Ние българите сме в това отношение малко небрежни и аз това го отчитам като минус, нали така Симеоне?

С.Щ.- Аз казвам за себе си открито, че не съм комерсиален музикант и много не се стремя да правя неща, които може би друг отчита, че са добри за кариерата му.

А.Д.- Да, това е много често явление, че хора, които не са чак толкова добри и можещи, са винаги с гърдите и лактите напред, а хора, които са можещи, не влагат своята енергия и амбиции в това да поддържат контакти и да изпращат писма до различни фестивали и организатори. Който може, се интересува преди всичко от това, да прави колкото се може по-добра музика. ■

АНТОНИ ДОНЧЕВ

е роден на 2.02. 1959 в Бургас и е син на известния композитор на филмова и театрална музика Кирил Дончев. Завършва музикалното училище и Музикалната академия в София като пианист в класовете на проф. Мара Петкова и проф. Богомил Стършенов. Дебютира като джаз музикант още като ученик а през 80-те се утвърждава сред елитните български джазмени като член на квартет „Фокус“ (с лидер Симеон Щерев) и особено с „Акустична версия“, която създава заедно с Христо Йочов през 1985 година. Успоредно с дейността си с „Акустична версия“ с която печели много международни награди (Оелаарт, Белгия 1985, Леверкузен, Германия 1986), Антони Дончев реализира редица свои проекти с различни музиканти в Европа и осъществява премиери на концерти за пиано, написани специално за него от автори като Любомир Денев и Бенцион Елиезер. Автор е на музиката към шест игрални филма и много куклени и театрални постановки. Записва, концертира и участва в албумите на имена като Милчо Левиев, Петър Ралчев, Йълдъз Ибрахимова, Анатолий Вапиров.

Антони Дончев съчетава в своята музика с лекота джаз, фолкор и класическа музика във всичките им аспекти.

СИМЕОН ЩЕРЕВ

е единственият български музикант, включен сред майсторите на флейтата в Европа и света. Няколко пъти е пръв на стария континент и втори в света през 1968 в анкетата на престижното американско списание за джаз „Даун бийт“. Още в началото на 60-те години участва в „Оркестър София“ с диригент Емил Георгиев, който е школа за развитието и усъвършенстването на голям кръг от българската музикална джаз общност за времето си.

Заедно с Милчо Левиев Симеон Щерев е основател на легендарния „Джаз-фокус`65“ - квартетът, който печели първото международно признание за българския джаз на фестивала в Монтьо през 1969.

И до днес Симеон Щерев е неразделна част от всички престижни джаз форуми в България. Паралелно с кариерата си като джазмен, „Банана“, както го наричат всички в бранша, се изявява успешно и като класически музикант. Професор е в Държавна музикална академия.

